

LXXXV. PHẨM TÁNH KHÔNG

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng:

- Bạch đức Thế Tôn! Nếu các pháp v.v... tánh bình đẳng đều là bản tánh không. Bản tánh không này, tất cả pháp chẳng thể tạo tác. Vậy làm sao khi Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa chẳng động thắng nghĩa, mà dùng bốn nhiếp sự nhiều ích hữu tình?

Phật bảo:

- Nay Thiện Hiện! Đúng vậy! Đúng vậy! Tất cả pháp tánh bình đẳng đều là bản tánh không. Bản tánh không này, tất cả pháp chẳng thể tạo tác, nhưng các Bồ-tát vì hữu tình, lấy bố thí v.v... làm việc nhiều ích. Nếu các hữu tình tự biết các pháp đều bản tánh không, thì các Như Lai và các Bồ-tát chẳng hiện thân thông làm việc hy hữu. Nghĩa là ở trong bản tánh không của các pháp, tuy không động nhưng khiến cho hữu tình xa lìa các loại vọng tưởng điên đảo, nghĩa là khiến cho các hữu tình xa lìa tướng ngã, tướng hữu tình, cho đến tướng tri giả, kiến giả. Cũng khiến cho xa lìa tướng sắc cho đến thức, tướng nhãn xứ cho đến ý xứ, tướng sắc xứ cho đến pháp xứ, tướng nhãn giới cho đến ý giới, tướng sắc giới cho đến pháp giới, tướng nhãn thức giới cho đến ý thức giới, tướng nhãn xúc cho đến ý xúc, tướng nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ, cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ, tướng địa giới cho đến ý thức giới, tướng vô minh cho đến lão tử. Cũng khiến cho xa lìa tướng hữu vi giới, trụ vô vi giới giải thoát tất cả sanh, lão, bệnh, tử. Vô vi giới tức là các pháp không, nương thể tục gọi là vô vi giới.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng:

- Bạch đức Thế Tôn! Do cái gì không nên nói các pháp không?

Phật bảo:

- Nay Thiện Hiện! Do tướng không nên nói các pháp không.

Lại nữa, Nay Thiện Hiện! Ý ông nghĩ sao? Nếu thân biến hóa lại làm việc hóa, đây có thật sự là chẳng phải không chăng?

Thiện Hiện thưa rằng:

- Bạch đức Thế Tôn! Các điều biến hóa đều không thật có, tất cả đều không.

Phật bảo:

- Nay Thiện Hiện! Biến hóa và không, hai pháp như thế chẳng hợp chẳng tan. Vì hai pháp đây đều “không không” nên “không” chẳng nên phân biệt cái này không, cái này hóa. Vì sao vậy? Vì chẳng phải trong tánh không, có hai việc không và hóa có thể được, vì tất cả pháp rốt ráo không vậy.

Lại nữa, Thiện Hiện! Không có sắc nào là chẳng phải hóa; không có thọ, tưởng, hành, thức nào là chẳng phải hóa. Các pháp hóa này đều là không. Các pháp khác, hữu tình cũng phải biết như vậy.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng:

- Bạch đức Thế Tôn! Các pháp thế gian như uẩn, giới, xứ v.v... và các hữu tình đều là hóa. Pháp xuất thế gian như bốn niệm trụ v.v... và các hữu tình lẽ nào cũng là hóa?

Phật bảo:

- Nay Thiện Hiện! Tất cả pháp thế gian và pháp xuất thế gian... đều là hóa. Nhưng ở trong ấy, có hóa Thanh văn, có hóa Độc giác, có hóa Bồ-tát, có hóa Như Lai, có hóa phiền não, có hóa các nghiệp. Bởi nhân duyên đây nên Ta nói tất cả đều như biến hóa... không sai khác nhau.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng:

- Bạch đức Thế Tôn! Tất cả quả đoạn như là quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Như Lai, dứt hẳn phiền não tập khí nối nhau, lẽ nào cũng là hóa?

Phật bảo:

- Nay Thiện Hiện! Các pháp như thế, nếu cùng hợp với hai tướng sanh diệt thì cũng đều là hóa.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng:

- Bạch đức Thế Tôn! Pháp nào chẳng phải hóa?

Phật bảo:

- Nay Thiện Hiện! Nếu pháp nào chẳng hợp với hai tướng sanh diệt thì pháp ấy chẳng phải hóa.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật:

- Bạch đức Thế Tôn! Pháp nào chẳng hợp với tướng sanh diệt?

Phật bảo:

- Nay Thiện Hiện! Pháp chẳng hư dối tức là Niết-bàn. Pháp này chẳng hợp với tướng sanh diệt, nên chẳng phải hóa.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật:

- Bạch đức Thế Tôn! Như Thế Tôn nói, pháp tánh bình đẳng, tất cả đều không, không có kẻ năng động, không có hai để được,

không có một chút pháp nào mà tự tánh chẳng phải là không. Như vậy, lẽ nào có thể nói Niết-bàn là chẳng phải hóa?

Phật bảo:

- Nay Thiện Hiện! Đúng vậy! Đúng vậy! Đúng như ông đã nói, không có một chút pháp nào mà tự tánh chẳng phải là không. Tự tánh không này chẳng phải Thanh văn làm, chẳng phải Độc giác làm, chẳng phải Bồ-tát làm, chẳng phải Như Lai làm, cũng chẳng phải ai làm. Có Phật hay không có Phật, tánh ấy vẫn thường không. Đây tức là Niết-bàn. Cho nên Như Lai nói Niết-bàn chẳng phải hóa, chẳng phải thật có pháp gọi là Niết-bàn, có thể nói vô sanh diệt chẳng phải hóa.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ta vì các Bồ-tát tân học mà nói Niết-bàn chẳng phải hóa, chẳng riêng thật có Niết-bàn bất không. Vì vậy, chẳng nên chấp đây là khó.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện bèn thưa Phật:

- Bạch đức Thế Tôn! Dùng phương tiện nào truyền trao, dạy bảo các tân học Bồ-tát khiến cho biết tự tánh các pháp là thường không?

Phật bảo:

- Nay Thiện Hiện! Lẽ nào tất cả pháp trước có sau không mà chẳng thường không. Nhưng tất cả pháp trước đã chẳng phải có, sau cũng chẳng phải không, tự tánh thường không, chẳng nên kinh sợ. Nên dùng phương tiện khéo léo như thế, truyền trao dạy bảo tân học Bồ-tát khiến cho biết tự tánh các pháp là thường không.

Khi đức Thế Tôn thuyết kinh này rồi, vô lượng chúng Đại Bồ-tát, Bồ-tát Từ Thị làm thượng thủ; các Đại Thanh văn như cụ thọ Thiện Hiện, Xá-lợi Tử, Đại Thái-thục-thị, Đại Ca-diếp-ba, A-nan-đà... và các trời, rồng, A-tổ-lạc... tất cả đại chúng nghe Phật thuyết xong đều rất vui mừng, tín thọ phụng hành.